

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАР

**Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
доорх хаягаар харилцана уу:**

Тэргүүлэх аудитор Б.Сарантуяа
Утас: 70543156
Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Г.Наранбаяр
Утас: 70543156
Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn

Аудитор Б.Дарханбат
Утас: 70543151
Цахим хаяг: darkhanbatb@audit.gov.mn

Хаяг:
Сүмбэр сум, 3 дугаар баг, Нутгийн
удирдлагын ордон 2 дугаар давхар

Аудитын тайлан

АГУУЛГА

ХУУДАС

- Аудитын гэрчилгээ
- Менежментийн захидал
- Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Агуулга

1	Аудитын гэрчилгээ	2
2	Аудитын тайлан	3
2.1	Оршил	3
2.2	Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага	3
2.3	Аудитын явцад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт	4
2.4	Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүйн орчин	4
2.5	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ	5
2.6	Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал	6
2.7	Материаллаг байдлын суурь сонгосон үндэслэл, тайлбар	6
2.8	Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн	7
2.9	Аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудал, гаргасан шийдэл	7
2.9.1	Төлбөрийн акт тогтоосон алдаа, зөрчилтэй асуудал	11
2.9.2	Албан шаардлага өгсөн алдаа, зөрчилтэй асуудал	11
2.9.3	Сахилгын шийтгэл ногдуулахаар шилжүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудал	12
2.9.4	Хууль хяналтын байгууллагад асуудлыг шилжүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудал	12
2.10	Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал	12
2.11	Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	12
2.12	Шилэн дансны мэдээлэл	15
2.13	Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга	15
2.14	Санал дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл	15
3	Менежментийн захидал	17
3.1	«management_zurchil1»	Error! Bookmark not defined.
3.2	«management_zurchil2»	Error! Bookmark not defined.
4	Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	21
4.1	Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	21
4.2	Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	23
4.3	Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан ..	Error! Bookmark not defined.
4.4	Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	25
4.5	Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	28

1 Аудитын гэрчилгээ

Баталгаажуулсан гэрчилгээг сканнердаж оруулах

2 Аудитын тайлан

2.1 Оршил

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн аудитын тайланг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Ц.Мөнх-Одод танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн гол зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц залруулаагүй материаллаг биш алдаа зөрчлийн талаарх тайлбар, тодруулга зэрэг аудитын үр дүнгийн талаарх тайлбар, тодруулга, аудитын санал дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

Аудитын дүнд үндэслэсэн үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгох зөвлөмжүүдийг Менежментийн захидалд тусгасан болно.

Дараагийн заалтад аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг батлагдсан ангилал, үзүүлэлтээр бэлтгэж, оруулав.

2.2 Аудит хийх үндэслэл, зорилго, талуудын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Бид Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.2-т заасан бүрэн эрхийн хүрээнд энэ хуулийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8.9.2 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийлээ.

Аудитыг төлөвлөлтийн шатанд боловсруулсан аудитын төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу явуулав.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн гаргасан төр, төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Харин тухайн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг дээрх хууль болон бодлого, журмын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн эсэхэд санал дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Аудитыг 2018 оны 03 сарын 21-нээс 2018 оны 03 сарын 25-ны хооронд хийж, аудитын тайланг 2018 оны 03 сарын 25-нд эцэслэн баталгаажуулж, үйлчлүүлэгчийн удирдлагад хүргүүлэхээр төлөвлөн, Говьсүмбэр аймаг дахь төрийн аудитын газрын аудитор Б.Дарханбат хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төрийн аудитын байгууллагад 2018 оны 03 сарын 21-ний өдрийн 01/201 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн байна.

2.3 Аудитын явцад мөрдсөн бодлого, журам, арга зүй, шалгуур үзүүлэлт

Аудитын явцад Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн аудитын журам, гарын авлагад дурдсан аудитыг төлөвлөх, гүйцэтгэх, тайлагнах үе шатны ажлыг гүйцэтгэж, баримтжуулан Санхүүгийн тайлангийн аудитын удирдлагын системд оруулсан бөгөөд аудитад баримтласан бодлого, стандарт, зарчим, үйл явцын талаарх мэдээллийг аудитын санал дүгнэлтэд тодорхойлсон болно.

Аудитын үйл явц, үр дүнг Аудитын олон улсын стандартын дагуу шат шатны чанарын хяналт хийж баталгаажуулсан болно.

Аудит хийхэд Төсвийн тухай, Төрийн аудитын тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд Аудитын олон улсын стандарт, Санхүүгийн аудитын удирдамж – Аудитын дээд байгууллагуудын олон улсын стандарт 1000 – 1810, нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн бусад зарчмуудад тулгуурлав.

2.4 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүйн орчин

Бид Аудитын олон улсын стандартад зааснаар үйлчлүүлэгч байгууллагын үйл ажиллагаа, гадаад дотоод орчны талаар төлөвлөсөн бодлого, журмын дагуу шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээнд судалж, тэдгээрийн үр дүнг аудитад ашигласан.

2017 онд Эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд “Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих жил” болгон зарласан бөгөөд Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн газар нь салбарын хэмжээнд дараах зорилтуудыг дэвшүүлэн ажилласан байна. Үүнд:

1. Монгол Улсын тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030, Засгийн газрын болон аймгийн Засаг даргын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийн эдийн засаг, нийгмийг 2017 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэх
2. Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийг сайжруулах, тусламж үйлчилгээнд нөлөөлж буй эрсдэлт хүчин зүйлийг бууруулах чиглэлээр нэгдсэн удирдлагаар хангаж, дэмжлэг үзүүлэх
3. “Нийгмийн эрүүл мэндийг дэмжих жил”-ийн хүрээнд нийгмийн тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх, санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх
4. Аймгийн хүн амд үзүүлэх эмнэлгийн мэргэшсэн тусламж үйлчилгээний тасралтгүй, тэгш байдлыг хангах чиглэлээр хэрэгжүүлэх
5. Эрүүл мэндийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааг зохион байгуулах чиглэлээр хэрэгжүүлэх
6. Харьяа нутаг дэвсгэрийн эрүүл мэндийн байгууллагын хүний нөөцийг дэмжин хөгжүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлэх
7. Хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах, дэмжих үйл ажиллагаанд орон нутгийн төрийн болон төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн байгууллагуудын оролцоог хангаж, салбар дундын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлэх

8. Эрүүл мэндийн салбарын төсөв, төлөвлөлтийн уялдааг сайжруулах, эрх шилжүүлэх хүрээнд төлөөлөн хэрэгжүүлэх
9. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын архив, албан хэрэг хөтлөлтийн стандартыг мөрдүүлэх гэсэн зорилтуудыг дэвшүүлэн ажиллажээ.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын талаарх ерөнхий мэдээллийг аудитыг төлөвлөх үе шатанд шинэчлэн баримтжуулж, ТАБ-СТА-Б-2.1 маягтаар баталгаажуулсан болно.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн газар”-ын удирдлага төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хувьд дараах хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын хүрээнд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагааг эрхлэн гүйцэтгэж байна. Үүнд:

- Төсвийн тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль
- ХХОАТ-ын тухай хууль
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль
- Эрүүл мэндийн тухай хууль
- Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний тухай хууль
- Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль
- Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн тухай хууль

Тайлант хугацаанд дээрх бодлого, журамд томоохон шинэчлэлт, өөрчлөлт гараагүй байна.

2.5 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналттай холбоотой хүчин зүйлсийн үнэлгээ

Бид санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс үйлчлүүлэгчийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, үйл ажиллагаа болон дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хянасан. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалах ёстой гол бодлого, хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Эрүүл мэндийн салбар байгууллагууд орон нутагтаа мөрдөх НБББББ боловсруулж мөрдөж ажиллаагүй байна.

Аудитын явцад судалсан дотоод хяналтаар өмнөх оны санхүүгийн тайланд илэрсэн алдаа зөрчлийг давтан гаргасан, хамаарал бүхий этгээдийг томилсон, кассын орлогыг хугацаанд нь төвлөрүүлээгүй, орлого нуун дарагдуулсан зэрэг зөрчлүүд илэрсэн нь дотоод хяналт хангалтгүй байгааг харуулж байна.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа мэдээллийн технологи, бүртгэл мэдээллийн системийн

үйл ажиллагаатай танилцан түүний нарийн төвөгтэй байдлыг үнэлэхэд мэдээллийн технологийн мэргэжилтэн аудитад татан оролцуулах шаардлагагүй гэж үзлээ.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, тодруулга, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан бэлтгэн гаргахдаа Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан журмын дагуу нэгтгэн гаргаагүй бөгөөд аудитын явцад уг журмын дагуу тайланг нэгтгүүллээ. Тайлан нэгтгэх үйл ажиллагаанд сангийн яамны цахим нэгтгэлийн програм хангамж ашиглажээ.

Нэгтгэсэн тайланд хамрагдаж буй байгууллагуудын санхүүгийн програмын ашиглалтын хугацаа дуусч, санхүүгийн тайлан бэлтгэх шаардлагыг хангахгүй байна.

2.6 Төлөвлөлтийн шатанд тодорхойлсон эрсдэл, түүнийг үнэлсэн байдал

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын бэлтгэсэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой уламжлалт болон хяналтын эрсдэлийг илрүүлэх, үнэлэх үе шатны ажлын талаар товч толилуулъя.

Аудитыг төлөвлөх үе шатанд байгууллага, түүний гадаад, дотоод орчны талаарх цуглуулсан мэдээлэл, ойлголтод үндэслэн эрсдэлийн үнэлгээний горим хэрэгжүүлэн 23 эрсдэлтэй асуудал тодорхойлон, тэдгээрийг ТАБ-СТА-Б-2.6 маягтад нэгтгэж, баримтжуулав.

Дээрх эрсдэлтэй асуудал тус бүрийг дахин нарийвчлан үнэлэхэд 7 асуудал эрсдэл өндөр, 5 асуудал эрсдэл дунд гэсэн үр дүн гарлаа.

Эрсдэлийн ерөнхий үнэлгээг ТАБ-СТА-Б-4.3 маягтад нэгтгэн баримтжуулсан бөгөөд нийт эрсдэлийн үнэлгээний түвшин 36 байна.

Эрсдэлийн үнэлгээний дүнд үндэслэн эрсдэл өндөр буюу зайлшгүй шалгах эрсдэлтэй 7 асуудлыг аудитын чиглэл тус бүрээр нэгтгэж, тэдгээрийг сорих – шалгах аудитын горим сорил, шалгуур үзүүлэлт, нотлох зүйл цуглуулах арга замыг холбогдох маягтаар баримтжуулан баталгаажуулсан болно.

2.7 МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДЛЫН СУУРЬ СОНГОСОН ҮНДЭСЛЭЛ, ТАЙЛБАР

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үеийн материаллаг байдлыг Аудитын олон улсын стандарт 320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгов.

Материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгосон нь нийт хөрөнгө болон орлогоос тооцоход бодитой бус гэж үзсэнтэй холбоотой юм.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3,135,343.3 мянган төгрөг бөгөөд түүний 1.0 хувь 31,353.4 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тодорхойлж баталгаажууллаа.

Төлөвлөлтийн шатанд 1%-иар тогтоосон хувь хэмжээг гүйцэтгэлийн шатанд өөрчлөх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Байгууллагын үйл ажиллагаа орчин нөхцлийн хувьд зарим материаллаг зүйлс илэрсэн болно.

2.8 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Аудитыг төлөвлөх шатанд тогтоосон эрсдэл тус бүрд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн горим сорилын хэрэгжилт, гол үр дүнгийн талаар дор нэгтгэн тэмдэглэв.

Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, төлөвлөсөн ёсоор аудитын 9 чиглэлээр 22 эрсдэлтэй асуудалд 22 горим, сорил хэрэгжүүлж, түүний үр дүнг баримтжуулав. /ТАБ-СТА-В-3.1/

Дээрх горим сорилыг хэрэгжүүлэн тэдгээрийн гол үр дүн, нөхцөл байдлыг үнэлэхэд хэрэгжүүлсэн нийт горим сорилын 100% буюу 15 асуудлыг алдаа, зөрчилтөйд тооцож, нарийвчилсан горим сорил хэрэгжүүлэв. /ТАБ-СТА-В-4.1/

Харин аудитыг төлөвлөх шатанд эрсдэлтэй гэж тооцсон боловч, аудитын горим сорил хэрэгжүүлэх явцад алдаа зөрчилгүй нь тогтоогдсон асуудлыг ТАБ-СТА-В-4.2 маягтаар нэгтгэж, баримтжуулав.

Алдаа зөрчилтэй буюу буруу илэрхийллийн нэгтгэлээс аудитын явцад залруулах боломжтой эсэх асуудлыг ТАБ-СТА-В-4.3 маягтад шийдвэрлэж, залруулах боломжтой асуудал буюу залруулгын талаарх мэдээллийг ТАБ-СТА-В-4.4, ТАБ-СТА-В-4.5 маягтуудад нэгтгэж, баримтжуулсан.

Харин санхүүгийн тайлан, тодруулга дах залруулаагүй буруу илэрхийлэл буюу алдаа зөрчилтэй асуудалд дүн шинжилгээ хийж, алдаа зөрчлийг дараах байдлаар ангилав.

(мянган төгрөгөөр)				
№	Буруу илэрхийлэл буюу алдаа зөрчлийг ангилсан байдал	Тоо	Дүн	Тайлбар
1	Зөвлөмж болгосон асуудал	4	9,523.1	
2	Төлбөрийн акт тогтоосон	2	232.3	
3	Албан шаардлага өгсөн	4	40,546.8	
4	Сахилгын шийтгэл ногдуулахаар шилжүүлсэн	1	0.0	
5	Хууль хяналтын байгууллагад асуудлыг шилжүүлсэн	0	0	
Дүн		11	50,302.2	

Дээрх зөрчилтэй асуудлын дэлгэрэнгүй жагсаалтыг ТАБ-СТА-В-4.6.1-5 маягтад нэгтгэн баримтжуулав.

2.9 Аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудал, гаргасан шийдэл

Зөвлөмж болгохоор шийдвэрлэсэн буруу илэрхийлэл буюу алдаа зөрчилтэй асуудлыг энэ тайлангийн 3 дугаар бүлгийн Менежементийн захидалд холбогдох зөвлөмжийн хамт оруулав.

Харин бусад материаллаг буруу илэрхийлэл буюу алдаа зөрчилтэй асуудлыг хэрхэн шийдвэрлэсэн байдлаар дараах заалтад ангилан харуулав.

1. Тайлант хугацаанд аймгийн ОНХС-аас сургалтын арга хэмжээнд зориулан 1,044.0 мянган төгрөгийг олгосон бөгөөд сургалтад хамрагдаагүй буюу гүйцэтгэл гараагүй байхад шууд зардлаар бүртгэсэн байна.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-т заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулав.

2. Мөнгөн гүйлгээний тайланд үндсэн хөрөнгө худалдан авсан 8,039.9 мянган төгрөгийн зардлыг үйл ажиллагааны мөнгөн зардлаар тайлагнасан байна.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, СС-ын 2006 оны 388-р тушаалын 3 дугаар хавсралт 6 дугаар хэсгийн 6.9 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулав.

3. Цалингийн арга хэмжээний суутгалыг нийт олгох цалингаас суутгасан боловч 316.8 мянган төгрөгөөр цалингийн зардлыг бууруулах бичилт хийсэн байна.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.5-т заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулав.

4. Санхүүгийн байдлын тайланд 20.6 мянган төгрөгийн ХХОАТ-ын авлагыг бүртгээгүй байна.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.2-т заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аудитын явцад залруулав.

5. Байгууллагын даргын тушаал шийдвэргүйгээр зөвхөн өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн болон хурлын тэмдэглэлийг үндэслэн бараа материалын мал амьтад данснаас 7,686.1 мянган төгрөгийн малыг хассан байна.
Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.1, 14.2.2-т заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Данснаас хассан хөрөнгийг буцаан орлогод бүртгэж, хүчин төгөлдөр эрхийн акт, хуулийн үндэслэлтэй шийдвэр гарсан тохиолдолд данснаас хасах, дээрх алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

6. Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангилал зөрчиж нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас 1,837.0 мянган төгрөгийн ХХОАТ төлсөн байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх заалт, Сангийн сайдын 2014 оны 05 дугаар тушаалын 6 дугаар хавсралтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн зарлагын эдийн засгийн ангиллыг мөрдөж ажиллах талаар зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

7. Тус байгууллагын 2017 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, мэдээллийн дагуу аймгийн Санхүү хяналт, аудитын албанаас хэсэгчилсэн хяналт шалгалт хийсэн бөгөөд уг шалгалтаар нийтдээ 16,497.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн байна. Үүнээс 3,215.0 мянган төгрөгийн өөрийн орлогыг бүртгэлд тусгаагүй зарцуулсан зөрчил илэрч төлбөрийн акт тогтоогдсон байна. Өмнөх аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.5, Сангийн сайдын 2012 оны 276-р тушаалын хавсралтын 2.6-д заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх, кассын орлогыг дур мэдэн зарцуулахгүй, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх талаар албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

8. Тайлант хугацаанд бэлэн мөнгөөр касст тушаагдсан орлогоос 9,823.7 мянган төгрөгийг мөнгөн кассын журамд заасны дагуу төрийн сангийн дансанд хугацаанд нь төвлөрүүлээгүй, кассаас бэлнээр зарцуулсан байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Сангийн сайдын 2012 оны 276-р тушаалын хавсралтын 2.6-д заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Орлогыг мөнгөн кассын үйл ажиллааны журмын дагуу төвлөрүүлэх, алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх талаар албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

9. Нэгдсэн эмнэлгийн дарга С.Ариунгэрэл нь хамаарал бүхий этгээд буюу өөрийн төрсөн дүү болох С.Мөнхгэрэлийг аж ахуйн даргын албан тушаалд томилон 4,200.2 мянган төгрөгийн цалин, НДШ төлсөн байна.

Энэ нь Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1, хөдөлмөрийн тухай хуулийн 27.1 дэх заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж хамаарал бүхий этгээдийг ажлаас чөлөөлөх талаар албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

10. Санхүүгийн програмын ашиглалтын хугацаа дууссан, холбогдох хууль, журмын дагуу шинэчлэлт бүрэн хийгдээгүй, тайлан бэлтгэн гаргах стандартын шаардлага хангахгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Ашиглалтын хугацаа дуусч шаардлага хангахгүй байгаа програм хангамжийг актлах, санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй санхүүгийн програмыг шинэчлэх тухай зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

11. Тус эмнэлгийн ерөнхий нягтлан бодогч О.Улам-ундрах, тооцооны нягтлан бодогч Б.Цэрэнбат, кассын нярав С.Сайнбилэг нар нь өмнөх оны аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүйгээс дээрх зөрчлүүд нь давтагдан гарсан байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10, МУЕА-ын 2016 оны А/95 тоот тушаалаар батлагдсан “Төрийн аудитын байгууллагын акт, албан шаардлага өгөхөд баримтлах журам”-ын 4.1.6-т заасныг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Өмнөх оны аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй холбогдох ажилтнуудад сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

12. Орон нутаг дахь салбарын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөгдөх НБББББ байхгүй бөгөөд одоогийн мөрдөж буй НБББББ нь стандарт шаардлага хангахгүй байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.9 дэх заалтыг бүрэн хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Орон нутаг дахь салбарын үйл ажиллагаанд мөрдөгдөх НБББББ-ийг боловсруулж мөрдүүлэх талаар зөвлөмж өгөхөөр шийдвэрлэв.

13. Ажилчдад илүү тооцож олгосон 16.7 мянган төгрөгийн цалинг буцаан суутгасан боловч Татварын хэлтэст шилжүүлж, зориулалт бусаар зарцуулжээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.6, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зориулалт бусаар зарцуулагдсан 16.7 мянган төгрөгийг орон нутгийн орлогод төвлөрүүлэхээр төлбөрийн акт бичив.

14. Ажлаас халагдсан ажилтантай ээлжийн амралтын тооцоо хийгээгүйгээс 215.6 мянган төгрөгийн цалинг дутуу олгосон байна.

Энэ нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.1, Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын 2000 оны 166 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Ээлжийн амралт олгох заавар”-ын 15-т заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Ажлаас халагдсан ажилтанд ээжлийн амралтын 215.6 мянган төгрөгийг буцаан олгуулахаар төлбөрийн акт бичив.

15. Эрүүл мэндийн газар нь 2017 оны АИТХ-ын 39 дүгээр тогтоолоор 10,025.3 мянган төгрөгийн эд хогшил, тоног төхөөрөмжийг данснаас хассан боловч

нэг ч хөрөнгө актлаж устгаагүй, устгалын акт үйлдээгүй, данснаас хассан хөрөнгийг байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглаж байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.9, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2017 оны 86 дугаар тогтоолын хавсралтын 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Тусгай зориулалтын бараа материалыг үнэн зөв бүртгэх тухай албан шаардлага өгөхөөр шийдвэрлэв.

2.9.1 Төлбөрийн акт тогтоосон алдаа, зөрчилтэй асуудал

1. Ажлаас халагдсан ажилтантай ээлжийн амралтын тооцоо хийгээгүйгээс 215.6 мянган төгрөгийн цалинг дутуу олгосон байна.

Энэ нь Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 79 дүгээр зүйлийн 79.1, Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгааллын сайдын 2000 оны 166 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Ээлжийн амралт олгох заавар”-ын 15-т заасныг тус тус зөрчсөн байна.

2. Ажилчдад илүү тооцож олгосон 16.7 мянган төгрөгийн цалинг буцаан суутгасан боловч Татварын хэлтэст шилжүүлж, зориулалт бусаар зарцуулжээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.6, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

2.9.2 Албан шаардлага өгсөн алдаа, зөрчилтэй асуудал

1. Тус байгууллагын 2017 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, мэдээллийн дагуу аймгийн Санхүү хяналт, аудитын албанаас хэсэгчилсэн хяналт шалгалт хийсэн бөгөөд уг шалгалтаар нийтдээ 16,497.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэн байна. Үүнээс 3,215.0 мянган төгрөгийн өөрийн орлогыг бүртгэлд тусгаагүй зарцуулсан зөрчил илэрч төлбөрийн акт тогтоогдсон байна. Өмнөх аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг давтан гаргасан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 154 дүгээр зүйлийн 14.4.5, Сангийн сайдын 2012 оны 276-р тушаалын хавсралтын 2.6-д заасныг тус тус зөрчсөн байна.

2. Тайлант хугацаанд бэлэн мөнгөөр кассст тушаагдсан орлогоос 9,823.7 мянган төгрөгийг мөнгөн кассын журамд заасны дагуу төрийн сангийн дансанд хугацаанд нь төвлөрүүлээгүй, кассаас бэлнээр зарцуулсан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Сангийн сайдын 2012 оны 276-р тушаалын хавсралтын 2.6-д заасныг тус тус зөрчсөн байна.

3. Нэгдсэн эмнэлгийн дарга С.Ариунгэрэл нь хамаарал бүхий этгээд буюу өөрийн төрсөн дүү болох С.Мөнхгэрэлийг аж ахуйн даргын албан тушаалд томилон 4,200.2 мянган төгрөгийн цалин, НДШ төлсөн байх тул хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж хамаарал бүхий этгээдийг ажлаас чөлөөлөх талаар албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.
4. Эрүүл мэндийн газар нь 2017 оны АИТХ-ын 39 дүгээр тогтоолоор 10,025.3 мянган төгрөгийн эд хогшил, тоног төхөөрөмжийг данснаас хассан боловч нэг ч хөрөнгө актлаж устгаагүй, устгалын акт үйлдээгүй, данснаас хассан хөрөнгийг байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглаж байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.9, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2017 оны 86 дугаар тогтоолын хавсралтын 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

2.9.3 Сахилгын шийтгэл ногдуулахаар шилжүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудал

Тус эмнэлгийн ерөнхий нягтлан бодогч О.Улам-ундрах, тооцооны нягтлан бодогч Б.Цэрэнбат, кассын нярав С.Сайнбилэг нар нь өмнөх оны аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүйгээс дээрх зөрчлүүд нь давтагдан гарсан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10, МУЕА-ын 2016 оны А/95 тоот тушаалаар батлагдсан “Төрийн аудитын байгууллагын акт, албан шаардлага өгөхөд баримтлах журам”-ын 4.1.6-т заасныг зөрчсөн байна.

2.9.4 Хууль хяналтын байгууллагад асуудлыг шилжүүлсэн алдаа, зөрчилтэй асуудал илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 59,724.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 9,421.5 мянган төгрөгийн зөрчлийг аудитын явцад залруулж, 232.3 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 40,547.1 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага өгч, 9,523.1 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө.

2.10 ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ БУЮУ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДАЛ ИЛРЭЭГҮЙ.

2.11 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудитаар батлагдсан төсвийн гүйцэтгэлийг зохих журмын дагуу зохион байгуулж, үнэн зөв, тайлагнасан эсэхэд үнэлэлт өгөхийг зорьдог.

Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн салбарын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын өөрийн чиг үүргээ хэрэгжүүлэхтэй нь холбоотой хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан 2,682,121.6 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсан байна. Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэлийн талаарх мэдээллийг дор нэгтгэн харуулав.

№	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	/мянган төгрөгөөр/		
			Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү
1	Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	2,682,121.6	2,658,946.4	-0.86%	-23,175.2
1.1	Урсгал зардал	2,682,121.6	2,658,946.4	-0.86%	-23,175.2
1.2	Хөрөнгийн зардал	0	0	0.0%	0.0
1.3	Эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл	0	0	0.0%	0.0
2	Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр	2,682,121.6	2,658,966.6	-0.86%	-23,155.0
2.1	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,243,498.3	1,219,415.0	-1.94%	-24,083.3
2.2	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	1,382,948.0	1,382,948.0	0.0%	0.0
2.3	Төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос	55,675.3	56,603.6	1.08%	928.3.

Төсөвт зардлын гүйцэтгэл 99.14% байгаа нь хангамж бараа материалын зардал, дотоод албан томилолтын зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардал, 1 удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардал хэмнэгдсэнтэй холбоотой байна.

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар” нь 2017 онд улсын төсвөөс 1,123,841.4 мянга, Нийгмийн даатгалын сангаас 1,382,948.0 мянга, төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос 55,675.3 мянга, нийт 2,562,464.7 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсан бөгөөд төсвийн тодотголоор 119,656.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, нийт 2,682,121.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт авахаар батлагдан 2,682,121.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, үйл ажиллагааны зардалд 2,658,966.6 мянган төгрөг зарцуулж, 928.3 мянган төгрөгийг үйл ажиллагааны орлогоос, 24,083.3 мянган төгрөгийг санхүүжилтээс төсөвт буцаан төвлөрүүлж 20.2 мянган төгрөгийн кассын үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

Тайлант хугацаанд салбарын хэмжээнд төсөвт 2 удаа тодотгол хийсэн бөгөөд хийсэн бөгөөд төсвийн зарим зардлыг 142,294.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж, 22,637.4 мянган төгрөгөөр бууруулан баталж, өссөн дүнгээр нийт төсвийг 119,656.9 мянган төгрөгөөр нэмж баталсан байна.

Төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөөг 928.3 мянган төгрөг буюу 1.08%-иар давуулан биелүүлсэн байна.

Санхүүгийн үр дүнгийн нэгтгэсэн тайланд санхүүжилт 1,241,512.8 мянга, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 1,382,948.0 мянга, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө, бараа материал 348,887.3 мянга, нэмэлт санхүүжилт дансны орлого 54,257.1 мянга, арга хэмжээний орлого 316.9 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 56,603.6 мянга, нийт 3,084,525.7 мянган төгрөгийн орлогыг тайлагнасан байна.

Мөнгөн гүйлгээний нэгтгэсэн тайлангаар санхүүжилт 1,241,512.8 мянга, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 1,382,948.0 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 56,603.6 мянга нэмэлт санхүүжилт дансны орлого 54,257.1 мянга, нийт 2,735,321.5 мянган төгрөгийн орлого бүртгэсэн байна.

Салбарын хэмжээнд тайлант оны эхэнд 7,365.8 мянган төгрөгийн авлага бүртгэгдсэнээс оны эцэст 1,064.6 мянган төгрөгийн авлага тайлагнасан бөгөөд энэ нь ХХОАТ-ын илүү төлөлт болон дурангийн сувилагч бэлтгэх сургалтын төлбөрийг урьдчилж төлсөн зардлаар тайлагнасантай холбоотой байна.

Өглөгийн эхний үлдэгдэлд 22,227.4 мянган төгрөг бүртгэгдсэн бөгөөд оны эцэст 5,077.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна. Энэ нь хоолны зардлаас өмнөх оны өр барагдуулсантай холбоотой байна.

Тайлант хугацаанд үндсэн хөрөнгө нийт 352,251.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, 438,151.5 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Тухайлбал:

Барилга, байгууламж данс аймгийн ОНХС-аас хийгдсэн барилгын их засвар 80,000.0 мянга, тээврийн хэрэгсэл данс ЭМС-ын 2017 А/237 тоот тушаал, АИТХ-ын 2017 оны 04 тоот тогтоолоор автомашин 35,919.6 мянга, машин тоног төхөөрөмж данс ЭМЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар 215,102.9 мянга, ДЗОУБ-аас 11,374.4 мянга, өөрийн хөрөнгөөр 8,854.9 мянга, нийт 236,332.2 мянга, программ хангамж данс 1,000.0 мянга, нийт 352,251.8 мянган төгрөгөөр үндсэн хөрөнгийн данс нэмэгдсэн байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2017 19 дүгээр тогтоолоор 39,000.0 мянган төгрөгийн автомашин, 2017 оны 39 дүгээр тогтоолоор 10,025.3 мянга 59 дүгээр тогтоолоор 386,823.9 мянга, Орон нутгийн өмчийн албаны 2017 оны 242 тоот албан бичгээр 2,302.3 мянган төгрөгийн компьютер шилжүүлж нийт 438,151.5 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг данснаас хассан байна. Дээрх данснаас хассан автомашиныг орон нутгийн өмчийн алба хураан авч, дуудлага худалдаагаар худалдан борлуулж, орлогыг орон нутгийн орлогод оруулсан бол нэгдсэн эмнэлгийн тоног төхөөрөмж данснаас актлагдсан 28 нэр төрлийн хөрөнгийг өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн 2017 оны 02 дугаар хурлын шийдвэрээр үнэ тогтоон эргэлтийн хөрөнгөнд бүртгэн ашиглаж байна. Эрүүл мэндийн газрын тоног төхөөрөмжийн данснаас хасагдсан 10,025.3 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данснаас хассан боловч бараа материалд бүртгэлгүйгээр үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна.

Бараа материалын дансанд нэгдсэн эмнэлгийн өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн 2017 оны 02 тоот хурлын шийдвэрээр үндсэн хөрөнгөнөөс актлагдсан 28 нэр төрлийн 4,615.2 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, ЭМЯ-аас 588.1 мянган төгрөгийн эм боох материал, Глобал сан болон ДЗОУБ-аас 1,287.1 мянган төгрөгийн тусгай зориулалтын материал нийт 6,490.4 мянган төгрөгийн үнэ төлбөргүй бараа материалын орлого бүртгэсэн байна.

Төсвийн хөрөнгөөр 492,640.8 мянган төгрөгийн бараа материал худалдан авч байгууллагын үйл ажиллагаанд 472,170.3 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Тайлант хугацаанд Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлд заасан нэмэлт төсвийн дансаар Эрүүл мэндийн яамнаас 24,731.5 мянга, аймгийн ОНХС-гаас 8,681.2 мянга, элэг бүтэн монгол хөтөлбөрөөс 20,844.4 мянга, нийт 54,257.1 мянган төгрөгийн

санхүүжилт хүлээн авч 49,092.1 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 5,165.0 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулсан байна.

Дээрх зардлыг санхүүжүүлсэн эх үүсвэрийг ангилал тус бүрээр нэмэлт төсвийн тайлангаар баримтжуулан баталгаажуулав.

2.12 Шилэн дансны мэдээлэл

Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн газарсалбар”-ын нэгтгэлд хамрагдаж байгаа байгууллагууд Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийг өөрийн цахим хуудсаар дамжуулан тухай бүр ил тод мэдээлж байх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын Шилэн дансны хуулиар хүлээсэн үүргийн биелэлтийг төлөвлөсөн хэмжээнд хянаж, баримтжуулсан болно.

Шилэн дансны хуультай холбоотой байж болох эрсдэлийн хүчин зүйлсийг судлах явцад 22 эрсдэлтэй асуудал тогтоогдож, 22 горим сорил хэрэгжүүлэв.

Нэгтгэлд хамрагдаж байгаа байгууллагууд нь Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд тус тусдаа бие даасан цэсэнд мэдээллээ байршуулж байгаа бөгөөд шилэн дансны цахим хуудсанд оруулбал зохих 149 мэдээллийн 2 нь хугацаа болоогүй ба оруулсан мэдээллийн 13 буюу 8.8% нь хугацаа хоцорч оруулсан мэдээлэл байна. Цаашид шилэн дансны мэдээллийг хуулийн хугацаанд шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулан ажиллах нь зүйтэй.

2.13 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийн биелэлт 66%-тай байна.

Эдгээр зөвлөмжийн биелэлтийг Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн газар” нь 2017 оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн 01/540 дугаар албан бичгээр манайд ирүүлсэн бөгөөд аудитын явцад шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр биелэлтийн талаарх мэдээллийг дахин нягталсан болно.

2.14 Санал дүгнэлтийн хэлбэр, үндэслэл

Бид Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийж, баталгаажуулах ажлыг Аудитын Олон улсын стандартын дагуу, Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн гүйцэтгэсэн.

Дараах алдаа зөрчлийг эс тооцвол Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, цэвэр/өмчийн өөрчлөлтийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан бусад илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүдээ холбогдох хууль, УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг байдлын хувьд алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлсэн байна гэж үзэж “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт гаргалаа.

Аудитын явцад илэрсэн залруулаагүй буруу илэрхийлэл буюу алдаа зөрчлийг энэ тайлангийн 2.8-д нэгтгэн тусгасан бөгөөд эдгээр буруу илэрхийлэл буюу алдаа, зөрчлийн дүн материаллаг байдлын түвшингээс хэтэрсэн, мөн өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, алдаа зөрчлийг давтан гаргасан, эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны шийдвэргүйгээр хөрөнгө данснаас хассан, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй зэрэг алдаа зөрчлүүд нь санхүүгийн тайлангийн “оршин байх”, “хэмжилт”, “үнэн зөв байдал” гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байгаа тул аудитын санал дүгнэлтийг хязгаарлах үндэслэлтэй байна.

Аудитын санал дүгнэлтийг энэ тайлангийн 1 дүгээр хэсэгт үзүүлэв.

3 МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайлангийн аудит бүрийн төгсгөлд аудитаар илрүүлсэн зүйлсийг нэгтгэсэн менежментийн захидлыг үйлчлүүлэгч, түүний удирдлагад зориулж бэлтгэдэг бөгөөд түүнд санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналийн бодлого, үйл ажиллагаа, дотоод хяналтыг сайжруулах зөвлөмжийг тусгадаг.

Энэхүү менежментийн захидлын агуулга Аудитын олон улсын стандарт болон аудитын дүн, дүгнэлтээс урган гарсан болно. Санхүүгийн тайлан, бусад илчлэл тодруулгын талаар санал дүгнэлт гаргахад бидний бодлого, горим зориулагдсан.

Энэ нь Бид Говьсүмбэр аймгийн “Эрүүл мэндийн салбар”-ын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, горимыг зөвхөн аудитыг үр нөлөөтэй гүйцэтгэхэд шаардагдах цар хүрээнд дахин хянасан бөгөөд оршиж буй бүх сул талыг гаргаж ирэх боломжгүй юм.

Тиймээс аудитын тайланд тусгасан зөвлөмж нь аудит хийх үеийн нөхцөл байдлын талаархи бидний үнэлэлт, дүгнэлтийг илэрхийлж байгаа болно.

Харин эдгээр зөвлөмжийг та бидний хамтын ажиллагааны байр сууринаас гаргасан бөгөөд аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хүлээн авч, хэрэгжүүлэх нь танай үүрэг хариуцлага юм.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье

Менежментийн захидалд дурдсан цаашид санхүүгийн тайланд шууд бөгөөд материаллаг хэмжээгээр нөлөөлж болзошгүй тул анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдолтойгоос нь эхлэн эрэмбэлэн үзүүлэв.

Зөвлөмжийн биелэлтийн 2018 оны 05 дугаар сарын 25-ны дотор Төрийн аудитын газарт албан ёсоор ирүүлэхийг мэдэгдье.

3.1 Дотоод хяналтын талаар

Илрүүлэлт

Нэгдсэн эмнэлгийн үйл ажиллагаанд хийсэн СХАА-ны шалгалтаар орлого нуун дарагдуулсан болон, мөнгөн кассын журмыг баримталж ажиллаагүй зөрчил илэрсэн байна. Мөн хууль эрхийн азтыг үндэслэлгүйгээр данснаас хөрөнгө хассан, өмнөх оны аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5.1.4, 14.4.5, Сангийн сайдын 2012 оны 276-р тушаалын хавсралтын 2.6-д заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Хариуцах ажилтан

Дарга Ц.Мөнх-од
Нягтлан бодогч О.Оюунтунгалаг

Эрсдэл

Дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй нь хариуцлага тооцуулах эрсдэлтэй.

Зөвлөмж

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаар илэрсэн Нэгдсэн эмнэлгийн үйл ажиллагаатай холбоотой алдаа, зөрчлийг давтан гаргуулахгүй байхад анхаарч, бүртгэлээр тавих дотоод хяналтыг сайжруулах,

Төсвийн захирагчийн хариу

Хүлээн зөвшөөрсөн

3.2 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН ГАРГАХ ПРОГРАМЫН ТАЛААР

Илрүүлэлт

Санхүүгийн програмын ашиглалтын хугацаа дууссан, холбогдох хууль, журмын дагуу шинэчлэлт бүрэн хийгдээгүй, тайлан бэлтгэн гаргах стандартын шаардлага хангахгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т заасныг зөрчсөн байна.

Зөвлөмж

Ашиглалтын хугацаа дуусч шаардлага хангахгүй байгаа програм хангамжийг актлах, санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй санхүүгийн програмыг шинэчлэх

Хариуцах ажилтан

Дарга Ц.Мөнх-од
Нягтлан бодогч О.Оюунтунгалаг

Эрсдэл

Санхүүгийн тайлан буруу илэрхийлэгдэх

Төсвийн захирагчийн хариу

Хүлээн зөвшөөрсөн

3.3 ӨР ТӨЛБӨРИЙН ТАЛААР

Илрүүлэлт

Тус байгууллагын санхүүгийн тайланд 5,077.7 мянган төгрөгийн өр төлбөр бүртгэгдсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8-т заасныг зөрчсөн байна.

Зөвлөмж

Төсвийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж батлагдсан төсвийн хүрээнд зардал гаргах, салбарын хэмжээнд өр төлбөр үүсгэхгүй ажиллах

Хариуцах ажилтан

Дарга Ц.Мөнх-од
Нягтлан бодогч О.Оюунтунгалаг

Эрсдэл

Хариуцлага тооцуулах

Төсвийн захирагчийн хариу

Хүлээн зөвшөөрсөн

4 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

4.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

СТ-1А
/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>188,811.3</u>	<u>209,491.3</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	20.3
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	20.3
31140	Касс арилжааны банк		20.30
33	АВЛАГА	1,534.1	20.6
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	1,534.05	20.63
34	УРЬДЧИЛГАА	5,831.8	1,044.0
34600	Урьдчилж гарсан зардал		1,044.00
3471	Урьдчилгаа тооцоо	5,831.8	-
34713	Цалингийн урьдчилгаа	5,831.83	
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	168,490.2	195,451.2
351	Түүхий эд материал	144,641.2	163,426.6
35110	Тусгай зориулалттай материал	136,175.05	155,260.35
35130	Эм боох материал	8,466.12	8,166.20
354	Хангамжийн материал	16,162.9	24,338.5
35410	Бичиг хэргийн материал	3,343.06	3,977.19
35420	Аж ахуйн материал	7,627.62	8,161.25
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,400.00	9,748.80
35440	Түлш, шатах тослох материал	16.08	-
35460	Хүнсний материал	2,776.17	2,451.27
35600	Мал амьтад	7,686.11	7,686.11
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	12,955.2	12,955.2
36600	Бусад нөөц	12,955.21	12,955.21
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>6,288,253.2</u>	<u>6,199,606.0</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,288,253.2	6,199,606.0
392	Биет хөрөнгө	6,278,472.4	6,191,643.8
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7,251,897.43	7,331,897.43
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,626,854.18)	(2,761,701.37)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	212,871.30	209,790.93
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(177,069.34)	(158,739.49)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	2,401,442.62	2,239,094.15
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(944,739.16)	(807,724.04)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	104,020.75	102,549.90
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(35,007.36)	(45,544.82)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	79,916.30	79,916.30
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(20,505.97)	(30,395.22)

Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн салбарын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	32,500.00	32,500.00
393	Биет бус хөрөнгө	9,780.8	7,962.2
39301	Програм хангамж	13,796.59	14,796.59
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,015.78)	(6,834.40)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>6,477,064.5</u>	<u>6,409,097.28</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>22,227.4</u>	<u>5,077.8</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	22,227.4	5,077.8
413	Өглөг	22,227.4	5,077.8
4136	Бусад өглөг	22,227.4	5,077.8
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	22,227.41	5,077.79
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>6,454,837.1</u>	<u>6,404,019.5</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,454,837.1	6,404,019.5
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,130,763.9	2,130,763.92
51101	Өмч: - төрийн	2,130,763.92	2,130,763.92
512	Хуримтлагдсан үр дүн	217,193.1	166,375.5
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(240,230.83)	217,193.12
51220	Тайлант үеийн үр дүн	457,423.94	(50,817.60)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	4,106,880.06	4,106,880.06
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>6,477,064.5</u>	<u>6,409,097.28</u>

4.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

СТ-2А
/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,236,123.53	3,084,525.77
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	61,202.89	405,807.83
120	Нийтлэг татварын бус орлого	61,202.89	63,411.01
120003	Торгуулийн орлого		316.9
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	61,202.89	63,094.12
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	56,998.8	56,603.6
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	4,204.1	6,490.5
122	Тусламжийн орлого	-	342,396.82
122001	Хандив тусламж /дотоод/		342,396.8
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,174,920.63	2,678,717.95
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,064,676.70	1,241,512.80
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,064,676.7	1,241,512.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	848,656.69	54,257.15
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	792,656.9	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,892.7	8,681.2
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,645.5	45,575.9
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	47,461.5	
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	1,261,587.24	1,382,948.00
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт	1,261,587.2	1,382,948.0
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,774,461.16	3,134,509.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,774,461.16	3,134,509.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,678,572.52	2,860,549.62
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,428,346.48	1,489,275.70
210101	Үндсэн цалин	1,428,346.48	1,016,513.00
210102	Нэмэгдэл		331,409.85
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		63,164.50
210104	Урамшуулал		78,188.35
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	156,137.33	162,003.60
210201	Тэтгэврийн даатгал	156,137.33	162,003.60
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	262,865.91	243,658.33

Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн салбарын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

210301	Гэрэл, цахилгаан	22,485.34	20,403.08
210302	Түлш, халаалт	203,932.44	178,161.16
210303	Цэвэр, бохир ус	36,448.13	45,094.08
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	62,856.41	92,819.75
210401	Бичиг хэрэг	9,201.56	16,539.14
210402	Тээвэр, шатахуун	23,583.22	25,587.14
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,509.29	5,756.54
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	300.00	684.40
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	23,057.99	42,664.29
2105	Нормативт зардал	318,805.06	391,236.76
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	220,272.46	276,506.93
210502	Хоол, хүнс	98,532.61	114,538.73
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		191.10
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,211.20	6,408.10
210604	Урсгал засвар	9,211.20	6,408.10
2107	Томилолт, зочны зардал	9,942.15	7,168.05
210702	Дотоод албан томилолт	9,942.15	7,168.05
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,724.60	4,847.99
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	400.00	584.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,109.40	1,772.10
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	329.50	310.99
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	82.50	143.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,201.97	1,761.07
210807	Газрын төлбөр	400.23	237.23
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	201.00	39.60
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	424,683.37	463,131.34
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,267.00	4,374.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,528.18	18,692.68
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	420,888.20	440,064.66
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	95,888.65	273,959.38
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	90,560.39	251,861.64
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	64,233.10	59,049.12
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	26,327.29	149,733.15
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		43,079.37
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,328.25	22,097.74
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,328.25	22,097.74
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	461,662.36	(49,983.22)
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,238.42	834.38
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	4,238.42	834.38
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(4,238.42)	(834.38)

5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>457,423.94</u>	<u>(50,817.60)</u>
---	--------------------------------	--------------------------	---------------------------

4.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

СТ-3А
/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>2,432,071.0</u>	<u>2,735,321.6</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	100,066.3	56,603.6
120	Нийтлэг татварын бус орлого	100,066.3	56,603.6
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	100,066.3	56,603.6
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	56,600.19	56,603.64
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	43,466.09	
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,332,004.7	2,678,717.9
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,064,676.7	1,241,512.8
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,064,676.70	1,241,512.80
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	5,740.7	54,257.1
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	270.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	825.20	8,681.20
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,645.54	24,731.55
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		20,844.40
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	1,261,587.2	1,382,948.0
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,261,587.24	1,382,948.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>2,428,039.6</u>	<u>2,725,446.3</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,428,039.6	2,725,446.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,332,151.0	2,449,711.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,451,795.6	1,484,413.2
210101	Үндсэн цалин	1,308,490.05	1,005,542.79
210102	Нэмэгдэл	783.22	331,361.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	63,802.50	65,410.30
210104	Урамшуулал	78,719.80	82,098.57
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	159,633.3	163,407.0

Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн салбарын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

210201	Тэтгэврийн даатгал	159,633.30	163,407.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	274,873.1	243,658.3
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,485.34	20,403.08
210302	Түлш, халаалт	198,663.52	178,161.16
210303	Цэвэр, бохир ус	53,724.27	45,094.08
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	42,297.1	50,435.5
210401	Бичиг хэрэг	5,234.62	6,032.65
210402	Тээвэр, шатахуун	23,195.76	24,635.44
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,444.78	3,624.64
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,547.91	13,179.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,873.99	2,963.26
2105	Нормативт зардал	335,877.1	410,615.7
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	221,317.27	274,115.97
210502	Хоол, хүнс	105,944.71	126,769.01
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,615.10	9,730.70
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	42,537.8	38,958.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,393.80	1,757.70
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	420.00	170.00
210604	Урсгал засвар	37,724.00	37,031.01
2107	Томилолт, зочны зардал	9,942.2	7,078.1
210702	Дотоод албан томилолт	9,942.15	7,078.05
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,999.7	10,059.5
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	400.00	584.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,109.40	1,831.50
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	329.50	310.99
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	82.50	139.80
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,581.50	1,978.57
210807	Газрын төлбөр	400.20	237.23
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	201.00	144.60
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	4,895.60	4,832.80
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,195.2	41,085.8
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,667.00	15,538.10
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,528.20	25,547.70
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	95,888.7	275,734.6
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	90,560.4	253,636.9
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	64,233.10	59,049.12
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	26,327.30	149,733.14
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		44,854.60
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,328.3	22,097.7

Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн салбарын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,328.25	22,097.74
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>4,031.3</u>	<u>9,875.3</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	4,031.3	9,855.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	4,031.3	9,855.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	4,031.3	9,855.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	4,031.33	9,854.99
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(4,031.3)</u>	<u>(9,855.0)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(0.0)	20.3
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	20.3

4.4 АУДИТ ХИЙСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

СТ-4А
/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2014 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,130,763.92	4,106,880.06	(240,230.83)		5,997,413.15
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					0.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,130,763.92	4,106,880.06	-240,230.83	0.00	5,997,413.15
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			457,423.94		457,423.94
C08	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,130,763.92	4,106,880.06	217,193.12	0.00	6,454,837.09
D01	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,130,763.92	4,106,880.06	217,193.12	0.00	6,454,837.09
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					0.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,130,763.92	4,106,880.06	217,193.12	0.00	6,454,837.09
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт					0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			(50,817.60)		-50,817.60
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,130,763.92	4,106,880.06	166,375.52	0.00	6,404,019.49

4.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ТГ
/төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагд-сан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,682,121.6	2,658,946.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,682,121.6	2,658,946.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,412,961.2	2,405,309.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,485,517.6	1,484,413.2
210101	Үндсэн цалин	1,004,790.00	1,005,542.79
210102	Нэмэгдэл	331,361.50	331,361.50
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	65,410.30	65,410.30
210104	Урамшуулал	83,955.80	82,098.58
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	163,407.0	163,407.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	103,986.20	163,407.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,855.20	
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,884.10	
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,971.10	
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	29,710.40	
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	244,580.6	243,658.3
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,270.60	20,403.08
210302	Түлш, халаалт	158,719.70	178,161.16
210303	Цэвэр, бохир ус	62,590.30	45,094.08
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,718.7	45,718.7
210401	Бичиг хэрэг	6,381.00	4,938.90
210402	Тээвэр, шатахуун	21,478.70	20,042.44
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,187.10	3,624.61
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,708.70	13,179.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,963.20	3,933.25
2105	Нормативт зардал	393,357.3	393,337.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	280,086.90	256,837.29
210502	Хоол, хүнс	103,539.70	126,769.01
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,730.70	9,730.70
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	41,068.2	41,068.2
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,837.70	3,027.70
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	715.30	170.00
210604	Урсгал засвар	30,515.20	37,870.50
2107	Томилолт, зочны зардал	11,241.7	6,568.1
210702	Дотоод албан томилолт	11,241.70	6,568.05

Говьсүмбэр аймгийн Эрүүл мэндийн салбарын 2017 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудит

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,990.5	11,059.5
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	584.10	584.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,831.50	1,831.50
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	712.80	310.99
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	151.50	139.80
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,267.00	2,978.57
210807	Газрын төлбөр	399.00	237.23
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	198.00	144.60
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	4,846.60	4,832.80
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,079.6	16,079.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,538.10	15,538.10
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	541.50	541.50
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	269,160.4	253,636.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	269,160.4	253,636.9
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	59,049.20	59,049.12
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	154,209.20	149,733.15
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	55,902.00	44,854.60
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,682,121.6	2,658,966.7
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,243,498.3	1,219,415.1
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,243,498.30	1,219,415.06
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,382,948.0	1,382,948.0
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	1,382,948.00	1,382,948.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	55,675.3	56,603.6
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	55,675.30	56,603.64
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2.0	2.0
610001	Төсвийн байгууллага	2.00	2.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	152.0	152.0
620001	Удирдах ажилтан	2.00	2.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	112.00	112.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	38.00	38.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	152.0	151.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	17.00	17.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	97.00	96.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	38.00	38.00